

TUTANHAMON

REJTÉLYE ÉS KINCSEI

Írás - A szöveg

1. Írás

A) SZÖVEG

Mik azok a hieroglifák?

Az ókori Egyiptomban beszélt egyiptomi nyelv az észak-afrikai és közel-keleti nyelvekkel áll rokonságban, és már nagyon korai időszakban sikerült írásos formában megőrizni. Ma Egyiptomban a hivatalos nyelv a közel-kelet egy másik nyelve, az arab. Az ókori egyiptomi nyelv legmodernebb formáját, a kopt nyelvet ma már egyedül az egyiptomi keresztények használják vallási ünnepeiken. Természetesen az egyiptomi nyelv változott és fejlődött az évezredek alatt.

A hieroglifák írásos formában körülbelül Kr. e. 3000 körül jelentek meg. A „hieroglifa” szó görög eredetű, a jelentése „szent véset”. Az írásrendszer korszaktól függően 700 és 2500 közötti különböző hangokat és hangcsoportokat jelölő írásjelekből állt.

A hieroglifákat számos templomon és műalkotáson szerepeltették, de volt egy hátrányuk – nem lehetett gyorsan kézzel leírni ezeket. Ezért kialakult a kézírásnak megfelelő hieratikus írás. Ezzel papiruszlapokra és cserépdarabokra írtak. Ebből alakult ki a még tovább egyszerűsített írásjelekből álló démotikus írás a Kr. e. VII. században. Az ókori Egyiptomban nagy tiszteletben álltak az írástudók, mivel nem mindenki tudott írni és olvasni. A hieroglifáknak több jelentése is lehetett. Bizonyos hieroglifák hangértéke megegyezett az általuk megjelenített képpel, mások csak egy adott hangot

Egyiptomi írnok szobra

jelöltek, míg ismét másokat leírtak, de nem ejtettek ki. Például a személyt jelölő hieroglifákat egy ülő nő vagy egy ülő férfi képe követte, hogy egyértelmű legyen, milyen fogalomról és nemről van szó: ember és azon belül nő vagy férfi. A hieroglifákat írhatták balról jobbra vagy fordított irányba, de felülről lefelé is. A szöveg irányát abból a tényből lehet megállapítani, hogy az emberi vagy állati alakok mindig a szöveg eleje felé néznek. Rendszerint csak a mássalhangzókat írták le, magánhangzókat csak ritkán. Amikor a fáraók birodalmának napja leáldozott, ez az írásmód feledésbe merült, és szinte lehetetlen volt újra megfejteni. Csak a híres rosette-i kő segítségével sikerült, amelyre ugyanazt a szöveget vésték görögül, démotikus írással és hieroglifákkal. -Jean-François Champollion végül ennek a segítségével fejtette meg.

TUTANHAMON

A) FELADAT

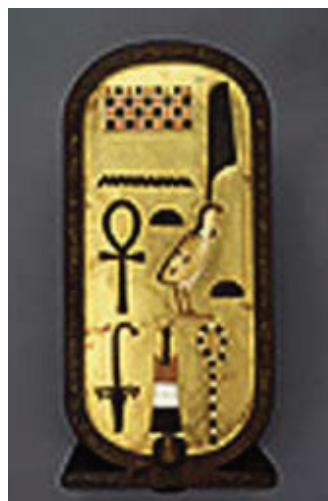
1. Nézz utána, hogy ki volt Jean-François Champollion. Használd lexikont és az Internetet. Keresd meg, hogyan sikerült megfejtenie a hieroglifákat.

Írj összefoglalót a legfontosabb pontokról. Térképatlaszban keresd meg a Rosette nevű helyet, ahol a rosette-i követ felfedezték. Állítsd össze Champollion életrajzát.

2. Keresd meg, hogy jelenleg hol található a rosette-i kő. Az eredményekről készíts jegyzeteket.

2. Kartusok

A kartusok vagy más néven névgyűrűk az egyiptomi uralkodók királyi címeivel együtt szerepelnek. A kártusban szerepel egy hieroglifákkal írt sor, a fáraó születésekor és trónra lépésekor kapott nevével. Maga a vonal egy darab kötél, amelynek végei átfedésben vannak.

Tutanhamon kártusa

B) FELADAT

1. A kiállításon látható Tutanhamon aranytrónja, amelyen különböző hieroglifák találhatók. A trón jobb oldali karfáján található Tutanhamon kártusát.

2. Rajzold le Tutanhamon nevét egy nagyobb lapra, és színezd ki.